

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir
This Project is co-financed by the European Union and the Republic of Turkey

Kamu Çalışanları için **İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Rehberi**

**Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin (ÇASGEM)
Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi
Teknik Yardım Projesi**

**Bu kitapçıkta
yalnızca
kamu çalışanlarına
yönelik bilgiler yer
almaktadır.**

Hazırlayanlar

Özge AKANER

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzmanı

Onur ERDOĞAN

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzmanı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi

Ocak 2016, Ankara

Neden İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu?

- ★ Ülkemizde çalışma hayatını geliştirmek ve çalışanların yaşam kalitesini daha üst düzeye taşımak için,
- ★ Çalışanların sağlığını ve güvenliğini tek bir kanunda düzenlemek için,
- ★ Kaza olmadan önlem alınmasını sağlamak için,
- ★ Çalışanlara ve işverenlere sorumluluklarını bildirmek için,

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Haziran 2012 itibariyle yürürlüğe girdi.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun Getirdikleri

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'yla;

- ★ Kamu kurumlarında çalışanların tümü İSG (İş Sağlığı ve Güvenliği) uygulamalarının kapsamına girmiştir.
- ★ Kuralcı bir yaklaşım yerine önleyici yaklaşım esas alınmıştır.
- ★ Bütün işyerlerine risk değerlendirmesi yapma zorunluluğu getirilmiştir.
- ★ İşveren, çalışanların sağlık ve güvenliğini etkileyecek tehlikeleri belirleyecek ve gerekli tedbirleri alacaktır.
- ★ Çalışanlar belirli periyotlarla düzenli olarak sağlık kontrolünden geçecektir.
- ★ Tüm çalışanlara, daha sağlıklı ve güvenli çalışmalarını sağlamak için İSG eğitimleri verilecektir.
- ★ Çalışanlara, İSG alanında görüş ve öneriler sunma imkânı verilerek, işyerindeki İSG çalışmalarına katılma imkânı sağlanmıştır.

✓ 6331 Sayılı İSG Kanunu'nun Kapsamı

- ★ Faaliyet konularına bakılmaksızın,
- ★ Sayı sınırı olmaksızın,
- ★ Kamu ve özel sektöre ait bütün işler ve işyerleri,
- ★ Memur, işçi, işveren, çırak, stajyerler de dâhil olmak üzere **TÜM ÇALIŞANLAR** İSG Kanunu kapsamına alınmıştır.

✓ Bazı Temel Kavramların Kamu Kurumlarına Yansımaları

Çalışan: Kamu kurumlarında istihdam edilen tüm devlet memurları, sözleşmeli ve geçici personel ile kamu işçileridir.

Çalışan Temsilcisi: İSG konularında çalışanlar adına işverenden talepte bulunan ve çalışanlarla işveren arasında iletişimi sağlayan çalışandır. Seçimle veya atamayla görevlendirilir.

İşveren: Bakanlıklar ve bağlı kuruluşları ile kamu çalışanlarının istihdam edildiği bütün kurum ve kuruluşlar, işveren olarak kabul edilecektir.

İşveren vekili: İşveren adına hareket etmek, işin ve işyerinin yönetiminde görev almak koşullarını sağlayan her seviyedeki idareci, işveren vekili sayılır. İşveren vekilleri, İSG Kanunu'nun uygulanması bakımından işveren sayılır.

İşyeri: Bina ve eklentileriyle birlikte, tesis ve araçları kapsayan bütün iş organizasyonu anlamına gelir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun, kamu kurumlarında uygulanmasında dikkate alınması gereken en önemli noktalardan biri, amirlerin, yetkilerinin bir kısmını astlarına devretseler dahi, sorumluluklarını devretmelerinin mümkün olmamasıdır.

6331 Sayılı İSG Kanunun Yürürlük Tarihleri

Kanunun bazı hükümleri kademeli olarak hayata geçmekte olup; yasasının uygulanması için gerekli altyapı ve bilinçlendirme çalışmaları da eş zamanlı olarak yürütülmektedir.

- ★ 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında elliden az çalışanı olan kamu kurumları için iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli çalıştırma yükümlülüğü, 01.07.2016 tarihinden itibaren başlayacaktır.
- ★ 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında devamlı olarak elli ve daha fazla çalışanı olan kamu kurumları için tehlike sınıfına bakılmaksızın, iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli çalıştırma yükümlülüğü 02.08.2013 tarihinde başlamıştır.
- ★ Sayı sınırı olmaksızın kamu kurumlarındaki 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında olmayan diğer çalışanlar için iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli çalıştırma yükümlülüğü 01.07.2016 tarihinden itibaren başlayacaktır.

Devlet memurları, sözleşmeli ve geçici personel ile kamu işçilerinin iş sağlığı ve güvenliği için işveren;

İş Güvenliği Uzmanı

İşyeri Hekimi

Diğer Sağlık Personeli

görevlendirecektir.

İSG Profesyoneli çalıştırma / hizmet alma yükümlülüğü 01.07.2016 tarihine ertelenmiştir. Kanunda bahsedilen diğer tüm yükümlülükler hâlihazırda yürürlüğe girmiştir.

Çalışanların Yükümlülükleri

Çalışanlar;

- ★ İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle;
- ★ İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını ve bunların güvenlik donanımlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemekle;
- ★ Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumakla;
- ★ İşyerinde makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermekle;

- ★ Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen nok ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve temsilcisi ile işbirliği yapmakla;
- ★ Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile işbirliği yapmakla yükümlüdür.

Aslı görevinizin yanında; arama, kurtarma, tahliye, yangınla mücadele, ilkyardım gibi faaliyetler için destek elemanı olarak da görevlendirilebilirsiniz.

Yükümlülüklerinizi yerine getirmezsensiz;

Kamu Personeli olarak, sayılan yükümlülükleri yerine getirmediğiniz takdirde; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda bahsi geçen ve aşağıda özetlenen Disiplin Cezalarıyla karşı karşıya kalabilirsiniz!

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre; kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet Memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliği ve ağırlık derecesi ile ilgili olarak aşağıda sıralanan disiplin cezalarından biri verilir:

- ★ Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilme görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık gösteren veya düzensiz davranan Devlet Memuruna, **uyarma cezası** verilir.
- ★ Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranan Devlet Memuruna, **kınama cezası** verilir.
- ★ Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmayan, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmeyen, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumayan, bakımını yapmayan, hor kullanan Devlet Memuruna, **aylıktan kesme cezası** verilir.
- ★ Verilen görev ve emirleri kasten yapmayan Devlet Memuruna, **kademe ilerlemesinin durdurulması cezası** verilir.

Çalışanların Hakları

- ★ Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.
- ★ Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.
- ★ Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.
- ★ Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.
- ★ Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.
- ★ Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.
- ★ Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

- ★ Çalışanlar, İSG ile ilgili konularda görüş bildirme, öneri sunma, t bulunma haklarına sahiptir.

Ciddi ve yakın tehlike durumunda çalışmaktan kaçınabilirsiniz. Böyle bir durumun oluştuğunu düşünüyorsanız, İSG Kurulu'na, kurulun bulunmadığı işyerlerinde işverene başvurunuz.

İşverenin Yükümlülükleri

- ★ İSG profesyonellerinin görevlendirilmesi,
- ★ Gerekli hallerde İSGB (İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi) kurulması,
- ★ Çalışan temsilcisinin/temsilcilerinin görevlendirilmesi,
- ★ Destek elemanlarının görevlendirilmesi,
- ★ Gerekli hallerde iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurulması,
- ★ Risk değerlendirmesi yapılması,
- ★ Acil durum planlarının hazırlanması,
- ★ Sağlık gözetiminin yapılması,
- ★ İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildiriminin yapılması,
- ★ Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi ve bilgilendirilmesi,

- ★ Görüş alma ve katılımın sağlanması,
- ★ Tatbikat yapılması,
- ★ Tahliye planının yapılması,
- ★ Diğer işverenler ile İSG çalışmalarında koordinasyonun sağlanması,
- ★ Denetim yapılmasıdır.

Risk Değerlendirmesi ve Risk Değerlendirmesi Ekibi

İşyerindeki risklerin önceden tespiti, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi için işyerindeki çalışma şartları kontrol edilir. Bu işleme **risk değerlendirmesi** denir. İlgili belgelere kural olarak bütün çalışanlar ulaşabilir.

Risk değerlendirme, **işverenin oluşturduğu bir ekip** tarafından gerçekleştirilir. Risk değerlendirme ekibi aşağıdakilerden oluşur:

- ★ **İşveren** veya **işveren vekili**,
- ★ İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten **iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri**,
- ★ İşyerindeki **çalışan temsilcileri**,
- ★ İşyerindeki **destek elemanları**,
- ★ İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve **işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar**.

İşveren, ihtiyaç duyulduğunda bu ekip destek olmak üzere işyeri dışındaki kişi ve kuruluşlardan hizmet alabilir.

Risk değerlendirmesi çalışmalarının koordinasyonu işveren veya işveren tarafından ekip içinden görevlendirilen bir kişi tarafından da sağlanabilir.

Çalışan Temsilcisi

İşveren;

- ★ İşyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla yeterli sayıda çalışan temsilcisini görevlendirir.
- ★ Çalışan temsilcisinin veya temsilcilerinin görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli imkânları sağlar.
- ★ Seçim veya atama yoluyla görevlendirilen çalışan temsilcilerini işyerinde ilân eder.

İşveren, işyerinde yetkili sendika veya sendikalar bulunması halinde işyeri sendika temsilcisini çalışan temsilcisi olarak görevlendirir.

- ★ Çalışan temsilcisinin, işyerinde yetkili sendika bulunmaması halinde çalışanlar arasından seçimle belirlenmesi esastır.
- ★ Seçim, sonuçları itibarıyla beş yıl geçerlidir.

Bir çalışanın çalışan temsilcisi olabilmesi için aşağıdaki niteliklere sahip olması zorunludur:

- a. İşyerinin tam süreli daimi çalışanı olması,
- b. En az 3 yıllık iş deneyiminin bulunması,
- c. En az ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş olması.

* Belirli süreli veya geçici işlerde (a) ve (b) bentleri, işyerinde 3 yıllık iş deneyimi bulunmayan çalışan veya aday bulunmaması halinde (b) bendi, çalışanlar veya adaylar arasında yeterli eğitim düzeyine sahip kişi bulunmaması halinde (c) bendi hükümleri uygulanmaz.

- ★ Yetkili sendika temsilcisinin çalışan temsilcisi olarak görev yapması halinde yukarıda sayılan nitelikler aranmaz.

Çalışan Temsilcisi Sayısının Belirlenmesi

- ★ İşyerinde görevlendirilecek çalışan temsilcisi sayısı aşağıdaki şekilde belirlenir:

İşyerinde Bulunan Çalışan Sayısı	Çalışan Temsilcisi Sayısı
2-50	1
51-100	2
101-500	3
501-1000	4
1001-2000	5
2001 ve üzeri	6

Çalışan Temsilcisinin Yetki ve Yükümlülüğü

- ★ Çalışan temsilcisi; iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmaları izleme, tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkilidir.
- ★ Görevini yürütmesi nedeniyle, çalışan temsilcisinin hakları kısıtlanamaz.
- ★ Çalışan temsilcisi görevi gereği işverenin veya işyerinin mesleki sırları ile gördüğü, öğrendiği hususları ve çalışanlara ait özel bilgileri gizli tutmakla yükümlüdür.

İSG Profesyonellerinin Çalışma Süreleri

- ★ İş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri ve diğer sağlık personelinin çalışma süreleri; kamu kurumunun yer aldığı tehlike sınıfı ve kamu kurumunda istihdam edilen çalışan sayısına bağlı olarak aşağıdaki tablolarda verildiği gibi belirlenir:

İş Güvenliği Uzmanlarının Çalışma Süreleri		
Tehlike Sınıfı	Çalışan Sayısı	İş Güvenliği Uzmanı Çalışma Süresi
Az Tehlikeli	<1000	Çalışan başına ayda en az 10 dakika
	>=1000	Tam zamanlı
Tehlikeli	<500	Ayda en az 20 dakika
	>=500	Tam zamanlı
Çok Tehlikeli	<250	Çalışan başına ayda en az 40 dakika
	>=250	Tam zamanlı

İşyeri Hekimlerinin Çalışma Süreleri		
Tehlike Sınıfı	Çalışan Sayısı	İşyeri Hekimi Çalışma Süresi
Az Tehlikeli	<2000	Çalışan başına ayda en az 5 dakika
	>=2000	Tam zamanlı
Tehlikeli	<1000	Ayda en az 10 dakika
	>=1000	Tam zamanlı
Çok Tehlikeli	<750	Çalışan başına ayda en az 15 dakika
	>=750	Tam zamanlı

Diğer Sağlık Personelinin Çalışma Süreleri		
Tehlike Sınıfı	Çalışan Sayısı	Diğer Sağlık Personeli Çalışma Süresi
Az Tehlikeli	-	Diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.
Tehlikeli	-	Diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.
Çok Tehlikeli	<10	Diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.
	10 - 49	Çalışan başına ayda en az 10 dakika
	50 - 249	Çalışan başına ayda en az 15 dakika
	>=250	Çalışan başına ayda en az 20 dakika

* Tam süreli işyeri hekiminin görevlendirildiği işyerlerinde, diğer sağlık personeli görevlendirilmesi şartı aranmaz. Ancak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin daha etkin sunulması amacıyla bu işyerlerinde, işyeri hekiminin talebi ve işverenin uygun görmesi halinde diğer sağlık personeli görevlendirilebilir.

- ★ Kamu kurum ve kuruluşlarındaki işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip personel asli görevinin yanında, belirlenen çalışma sürelerine uyularak, çalıştığı kurumda veya ilgili personelin ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir.
- ★ Bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme, hizmet alan kurum tarafından yapılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının çalışanları arasında işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilecek personele yapılacak ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

- ★ Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde, günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla, aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz.

✓ Sağlık Gözetimi

★ İşveren;

- a. Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.
- b. Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:
  1. İşe girişlerinde,
  2. İş değişikliğinde,
  3. İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde,
  4. İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenen düzenli aralıklarla.

Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.

- ★ Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapar işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılır
- ★ 6331 sayılı İSG Kanunu kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır; 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir.

İşyeri hekimi;

1. Sağlık gözetimi kapsamında yapılacak işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler ile ilgili olarak çalışanları bilgilendirir ve onların rızasını alır,
2. Gece postaları da dâhil olmak üzere çalışanların sağlık gözetimini yapar,
3. Çalışanın kişisel özellikleri, işyerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği öncelikli olarak göz önünde bulundurularak, uluslararası standartlar ile işyerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları doğrultusunda aşağıda belirtilen periyotlarda sağlık gözetimi tekrarlanır;

Sağlık Gözetimi Tekrar Periyotları	
Az tehlikeli sınıftaki işlerde	En geç 5 yılda bir
Tehlikeli sınıftaki işlerde	En geç 3 yılda bir
Çok tehlikeli sınıftaki işlerde	En geç yılda bir

- * Özel politika gerektiren grupta yer alanlardan çocuk, genç ve gebe çalışanlar için en geç 6 ayda bir defa olmak üzere periyodik muayene tekrarlanır.
- * Ancak işyeri hekiminin gerek görmesi halinde tabloda verilen süreler kısaltılır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri

- ★ İşveren, çalışan fiilen çalışmaya başlamadan önce, çalışanın yapacağı iş ve işyerine özgü riskler ile korunma tedbirlerini içeren konularda öncelikli olarak eğitilmesini sağlar.
- ★ Çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanının değişmesi, yeni teknoloji uygulanması gibi durumlar nedeniyle ortaya çıkacak risklerle ilgili eğitimler ayrıca verilir.
- ★ Verilen eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni riskler de dikkate alınarak aşağıda belirtilen düzenli aralıklarla tekrarlanır:

İSG Eğitimi Tekrar Periyotları	
Az tehlikeli sınıftaki işyerlerinde	3 yılda en az 1 defa
Tehlikeli sınıftaki işyerlerinde	2 yılda en az 1 defa
Çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde	yılda en az 1 defa

- ★ İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde çalışmaya başlamadan önce, kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir.
- ★ Herhangi bir sebeple 6 aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

- ★ Çalışanlara verilecek eğitimler, çalışanların işe girişlerinde ve işin d süresince belirlenen periyotlar içinde; aşağıda belirtilen süreler çalışan için düzenlenir;

Tehlike Sınıfına Göre Eğitim Süreleri	
Az tehlikeli sınıftaki işyerlerinde	En az 8 saat
Tehlikeli sınıftaki işyerlerinde	En az 12 saat
Çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde	En az 16 saat

İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz.

Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

- ★ İşyerinde 15 yaşını bitirmiş ancak 18 yaşını doldurmamış genç çalışanlar, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren grupların özellikleri dikkate alınarak gerekli eğitimler verilir.
- ★ Destek elemanlarına ve çalışan temsilcilerine, görevlendirilecekleri konularla ilgili de eğitim verilir.

Çalışanlar, uygulamaya konulan eğitim programları çerçevesinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılır, eğitimlerde edindiği bilgileri yaptığı iş ve işlemlerde uygular ve bu konudaki talimatlara uyarlar.

Eğitim Konuları

1. Genel konular

- a. Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler
- b. Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları
- c. İşyeri temizliği ve düzeni
- ç. İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar

2. Sağlık konuları

- a. Meslek hastalıklarının sebepleri
- b. Hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması
- c. Biyolojik ve psikososyal risk etmenleri
- ç. İlk yardım

3. Teknik konular

- a. Kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri
- b. Elle kaldırma ve taşıma
- c. Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma
- ç. İş ekipmanlarının güvenli kullanımı
- d. Ekranlı araçlarla çalışma
- e. Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri
- f. İş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerinin uygulanması
- g. Güvenlik ve sağlık işaretleri
- ğ. Kişisel koruyucu donanım kullanımı
- h. İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü
- ı. Tahliye ve kurtarma

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu

50 ve daha fazla çalışanı olan ve 6 aydan uzun süreli işlerin yapıldığı işyerlerinde, işveren tarafından ve çalışanların da katılımıyla, İSG konularının görüşüldüğü İSG Kurulu oluşturulur.

Bu Kurul;

- ★ Kurul başkanı olarak işveren veya işveren vekili,
- ★ İş güvenliği uzmanı,
- ★ İşyeri hekimi,
- ★ İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi,
- ★ Bulunması halinde sivil savunma uzmanı,
- ★ Bulunması halinde formen, ustabaşı veya usta,
- ★ Çalışan temsilcisi, işyerinde birden çok çalışan temsilcisi olması halinde baş temsilciden oluşur.

İSG ile ilgili bütün talep ve önerilerinizi İSG Kurullarında çalışan temsilcisi aracılığıyla gündeme getirebilirsiniz.

İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Kayıt ve Bildirimi

İş Kazası:

İşyerinde veya duruma göre işyeri dışında meydana gelen ölümlü, yaralanmalı veya ruhen engelli hale getiren her türlü olaydır.

Meslek Hastalığı:

Sadece o mesleği yürütmekten kaynaklanan hastalıktır.

İş Kazasına uğrarsanız;

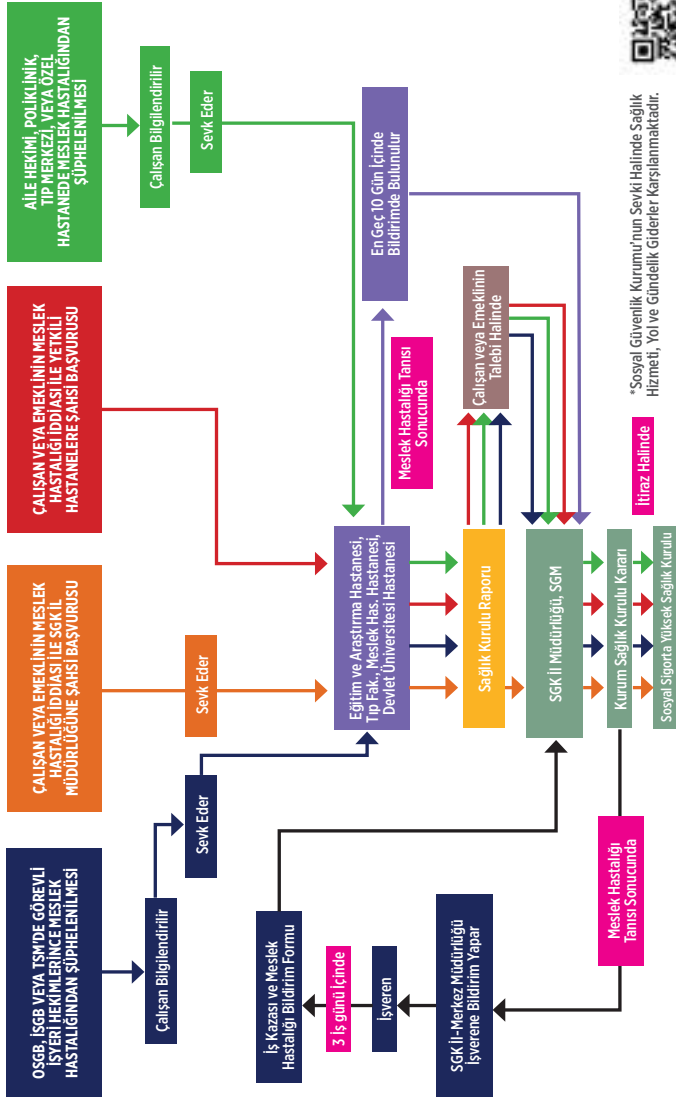
İşveren, üç (3) iş günü içinde SGK'ya bildirir. Çalışan da bildirimde bulunabilir.

Meslek Hastalığına yakalanırsanız;

İşveren, hastalığı öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde durumu SGK'ya bildirir. Ancak, çalışan da SGK'ya bizzat bildirimde bulunabilir.

MESLEK HASTALIĞI BİLDİRİM ŞEMASI

*Sosyal Güvenlik Kurumu'nun Sevki Halinde Sağlık Hizmeti, Yoi ve Gündelik Güderler Karşlanmaktadır.

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features multiple sets of horizontal lines, each consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, providing a guide for letter height and placement. The lines are evenly spaced and extend across the entire width of the page.

Notlar

[illegible]

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

This Project is co-financed by the European Union and the Republic of Turkey

www.casgem.gov.tr

Yunusemre Mah. Kübra Sok. No:1 Pursaklar / ANKARA
Telefon : (0312) 527 51 27 / 594 14 00. Faks : (0312) 527 51 23

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali katkısıyla hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca Human Dynamics liderliğindeki konsorsiyum sorumludur ve bu içerik hiçbir şekilde Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin görüş ve tutumunu yansıtmamaktadır.